

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
КАФЕДРА СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сталий туризм»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) освітній рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Туризм
Кількість кредитів	кредитів 3 / 90 год., із них: аудиторних – 30/30 год.; самостійної роботи студента – 30 год денна, заочна
Форма навчання	рік – 4, семестр – 7
Рік підготовки	обов'язкова
Компонент освітньої програми	згідно графіку проходження
Дні занять	навчальних дисциплін, відповідно до розкладу
Консультації	згідно графіку проходження навчальних дисциплін, відповідно до розкладу
Мова викладання	українська
Вид контролю	екзамен

Розробник курсу:

Ковалишин Володимир Романович – кандидат економічних наук,
доцент, доцент кафедри спортивного туризму

Контактна інформація:

Адреса: 79007, вул. Костюшка, 11, ЛДУФК імені Івана Боберського, м.
Львів, тел. (032) 272-39-15

E-mail: v.kovalyshyn.ldufk@gmail.com

Опис дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Сталий туризм» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 24 «Сфера обслуговування», спеціальності 242 «Туризм».

Сталий туризм покликаний забезпечити оптимальне використання ресурсів навколишнього середовища, підтримуючи соціально-культурні особливості туристичних дестинацій та спільнот, які там проживають, та забезпечуючи життєздатність довгострокових економічних процесів з огляду на їхню вигоду для всіх учасників ринку туристичних послуг.

Метою вивчення даної дисципліни є розуміння та систематизація знань студентів з питань еколого-економічного регулювання раціонального використання ресурсів у туристичній діяльності; забезпечення економічної життєздатності, соціальної прийнятності та екологічно безпечної туристичної діяльності, та відповідального використання туристичних ресурсів.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- познайомити студентів з концепцією сталого розвитку та зміною підходів до ведення туристичної діяльності;
- розглянути історичні передумови сталого туризму;
- проаналізувати екологічні, економічні та соціальні аспекти сталого туризму;
- ознайомитися з вимогами до сертифікації туристичної діяльності;
- набути знань щодо використання інструментів економічного стимулювання розвитку сталого туризму.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- основні закономірності розвитку соціально-економічних систем з урахуванням екологічних обмежень для сприяння запровадження сталого туризму;
- механізми регулювання антропогенних впливів на природні екосистеми для прийняття рішень щодо їх мінімізації в туристичній діяльності;
- принципи та підходи до формування систем екологічного менеджменту та процедур управління діяльністю туристичних підприємств.

Вміти:

- використовувати підходи щодо впровадження сталого розвитку в професійній туристичній діяльності;
- забезпечувати прибутковість туристичної діяльності з урахуванням існуючих ресурсних обмежень;
- використовувати знання і навички застосування технологічних засобів захисту довкілля для мінімізації негативного впливу операційної діяльності туристично-готельних підприємств;
- обґрунтовувати шляхи збалансованого та відповідального використання ресурсів у туристичній діяльності;
- нести соціальну відповідальність за результати прийняття рішень у сфері туристичної діяльності на засадах сталого розвитку.

Формування програмних компетентностей

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів навчання.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 4. Здатність застосовувати фахові та фундаментальні знання у професійній діяльності.

ЗК 5. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність аналізувати тенденції розвитку туристичної сфери та рекреаційного господарства.

ФК 2. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ФК 7. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

Програмні результати навчання:

РН 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

РН 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

РН 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

Навчальний контент

Теми	Розподіл годин				Результати навчання
	разом	л	с	с.р	Студенти повинні знати
1. Передумови виникнення та перспективи сталого розвитку туризму.	6	2	-	4	Предмет і завдання дисципліни. Роль сталого туризму в економіці України. Міжнародний досвід та роль ООН у визначенні засад сталого розвитку. Використання природних ресурсів для відпочинку. Очікувані показники сталого розвитку туризму.
2. Концепція сталого розвитку та її вплив на трансформацію туризму.	10	4	4	2	Передумови запровадження концепції сталого розвитку. Конференція Ріо-92. Глобальні екологічні проблеми людства. Екологічно свідомий турист. Роль стейкхолдерів в розвитку сталого туризму.
3. Історичні передумови запровадження сталого туризму в Україні та світі.	10	2	4	4	Історія розвитку сталого туризму за кордоном і в Україні. Класифікація видів відпочинку і туризму. Цільова туристична аудиторія. Вікова структура туристів та її вплив на запровадження сталого туризму. Основні передумови, концепції та стратегії сталого туризму. Країни-лідери впровадження сталого туризму. Зростання ролі та значення екосистемних послуг.
4. Екологізація туристичної діяльності.	6	2	2	2	Сталий туризм як один з видів екосистемних послуг. Передумови екологізації туристичної діяльності. Вплив туризму на основні компоненти довкілля. Поняття екологізації туризму та її значення для сталого розвитку. Екологізація системи управління туристичною діяльністю в Україні. Екологічний менеджмент як складова сталого розвитку туризму.
5. Необхідність охорони і	6	2	2	2	Необхідність охорони і збереження природних екосистем. Антропогенні зміни в природному

збереження природних екосистем.					середовищі та їх екологічні наслідки. Еволюція природоохоронного мислення. Вчення В. І. Вернадського та охорона екологічних систем як складових компонентів біосфери. Заповідна справа в Україні та її взаємозв'язок зі сталим туризмом.
6. Економічні і соціальні аспекти сталого туризму.	10	4	4	2	Формування попиту і пропозиції, соціальна і культурна привабливість як елемент туристичних пропозицій, цінова гнучкість туристичних послуг, потреба у відпочинку, готовність платити. Часова і просторова концентрація туристичної діяльності. Вплив зовнішніх і внутрішніх чинників на розвиток сталого туризму. Вплив іноземного туризму. Маркетингові інструменти просування сталого туризму. Екологічна реклама як ефективний інструмент сталого туризму. Якісні показники розвитку сталого туризму. Значення сталого туризму для розвитку національної економіки.
7. Екологічні аспекти сталого туризму.	10	4	4	2	Екологічна система. Вплив туризму і рекреації на екосистеми (зникнення видів рослин, тварин, забруднення тощо). Оптимізація рекреаційно-туристичного навантаження (екологічно допустиме навантаження). Екологічні та економічні аспекти збереження біорозмаїття в процесі туристичної діяльності. Конфлікти в галузі туризму і рекреації та шляхи їх розв'язання. Сумісні та несумісні види відпочинку і туризму.
8. Екологічна політика в галузі сталого туризму.	8	2	2	4	Туристична політика як окрема ланка економічної політики держави. Екологічна політика як складова туристичної політики; екологічна політика у сфері сталого туризму. Основні шляхи проведення

					екологізації в туризмі. Особливості екологізації окремих видів туризму: гірський туризм, сільський туризм, агротуризм, зелений туризм, лісовий туризм, водний туризм.
9. Статистика сталого туризму.	8	2	2	4	Статистичний облік в туристичній сфері і проблеми формування статистичного обліку у світі та в Україні. Кількісні показники розвитку сталого туризму. Напрями розвитку статистики туризму. Користувачі статистичної інформації в галузі туризму: уряди, національні туристичні адміністрації, підприємства-виробники туристичних послуг. Зміст, обсяг, форма та періодичність подання туристичної інформації. Основні розділи статистики туризму.
10. Сертифікація сталої туристичної діяльності.	10	4	4	2	Сертифікація управління якістю за стандартами серії ISO9000. Сертифікація управління охороною навколишнього середовища за стандартами серії ISO14000. Впровадження екологічної політики туристичних підприємств у відповідності до вимог стандартів серії ISO14000. Екологічний стандарт ДСТУ ISO 14001:2015. Настанови щодо застосування стандарту. Сертифікація та екоаудит закладів розміщення туристів. Сучасні еколого-економічні проблеми готельного господарства України.
11. Економічне стимулювання розвитку сталого туризму.	8	2	2	4	Фінансові інструменти забезпечення сталого туризму: державні інвестиції, екологічні податки та обов'язкові платежі, субсидії, субвенції. Екологічне маркування. Страхування, сертифікація та екологічний аудит туристичних послуг.

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності (Стаття 42 Закону України "Про освіту") та студентоцентрованого підходу згідно вимог НАЗЯО <https://naqa.gov.ua>

Оцінювання

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до:

1. Положення ЛДУФК ім. Івана Боберського про організацію освітнього процесу - [Положення про організацію та проведення поточного і підсумкового контролю та механізм оскарження результатів навчання студентів, Положення про організацію освітнього процесу у Львівському державному університеті фізичної культури імені Івана Боберського](#)

2. Робочої програми дисципліни «Сталий туризм».

3. Порядку оцінювання:

<https://www.ldufk.edu.ua/files/Nauka/Naukova%20robota/osv.%20process.%202020.%20zaversh.pdf>

Оцінювання здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять, модульної контрольної роботи в усній та письмовій формах.

Поточний контроль передбачає оцінювання знань студентів під час роботи на семінарських і практичних заняттях.

Упродовж семінарських занять студент максимально може набрати 60 балів. Під час оцінювання знань студентів на семінарських заняттях потрібно враховувати: рівень знань базового матеріалу; активність під час обговорення питань; самостійне опрацювання додаткових джерел.

За практичну роботу, яка виконується в час відведених на самостійне опрацювання, студент може набрати максимально 20 балів. Під час оцінювання практичної роботи враховується її зміст, структура, оформлення згідно вимог до роботи.

Модульний контроль передбачає одну модульну роботу, виконання якої завершується вивченням змістовних модулів. За модульну роботу студент може набрати максимум 20 балів.

Загалом упродовж вивчення дисципліни можна максимально набрати 100 балів, із яких 80 балів – поточний контроль (60 балів – семінарські заняття, 20 балів – практична робота) та 20 балів – модульний контроль.

Оцінювання студентів здійснюють за шкалою ECTS.

Форма підсумкового контролю: іспит.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання поточного та модульного контролю виконуються у визначені робочою програмою терміни. При виконанні завдань з порушенням графіку без поважних причин (змагання, навчально-тренувальні збори, хвороба тощо), оцінка не перевищує 75% від максимальної.

Політика щодо академічної доброчесності здійснюється відповідно до [Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками, аспірантами та здобувачами вищої освіти Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського](#). Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені. При виконанні письмових робіт із використанням ідей, тверджень, відомостей надавати посилання на джерела інформації. За відсутності коректних посилань на інформаційні джерела виконані завдання не оцінюються.

Рекомендована література

Основна література

1. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу / О.Ю. Дмитрук. Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2004. – 192 с.
2. Садовенко А. Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник / А. Садовенко, Л. Масловська, В. Серета, Т. Тимочко. – 2 вид. – К., 2011. – 392 с.
3. Зінько Ю. Збереження і сталий розвиток Карпат: Навчальний посібник зі сталого туризму / Зінько Ю., Рутинський М., Кудла Н. – К., 2008. – 60 с.
4. Handbook for Sustainable Tourism Practitioners. Edited by Anna Spenceley. 2021. 556 p.
5. Encouraging sustainable tourism practices. Published by the European travel commission. Brussels, September 2021. 134 p.
6. The Routledge Handbook of Tourism and Sustainability. Edited By C. Michael Hall, Gossling Stefan, Daniel Scott. 2017. 548 p.

Додаткова література

1. Горішевський П.В. Сільський зелений туризм: організація гостинності на селі / Горішевський П.В., Васильєв В.П., Зінько Ю.В. - Івано–Франківськ : Місто-Н, 2003. - 158 с.
2. Екологізація лісокористування в контексті подолання глобальних екологічних загроз / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. І.М. Синякевича. – Л.: Камула, 2014. – 592 с.
3. Екологічний туризм та національні природні парки України. Видавництво «АССА», 2015. - 71 с.
4. Крупенна І., Горбатюк Я. Вплив концепції сталого розвитку туризму на формування маркетингових стратегій туристичних компаній. Вісник Хмельницького національного університету 2022, № 2, Том 2.
5. Міронова Н. Г. Екологічна стандартизація і сертифікація: навч. посіб. / Н. Г. Міронова, Г. А. Білецька. – Львів: Новий Світ-2000, 2006. – 140 с.
6. Ніколаєв К.Д. Екологізація та розвиток сільського зеленого туризму в Україні. Монографія. К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2016. – 153 с.
7. Програма дій “Порядок денний на ХХІ століття” / Перекл. з англ.: ВГО “Україна. Порядок денний на ХХІ століття”. К., 2000.
8. Pintassilgo, P. (2022). Green Tourism. In: Jafari, J., Xiao, H. (eds) Encyclopedia of Tourism. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-01669-6_264-2.

Інформаційні ресурси

1. ДСТУ ISO 14001:2015 «Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосування». – Режим доступу: https://ecolog-ua.com/system/files/dstu_iso_14001-2015.pdf
2. ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, №41, ст.546). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>.
3. ЗУ «Про екологічний аудит» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, №45, ст. 500). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1862-15#Text>.
4. ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, №29, ст.315). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>.
5. ЗУ «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2019, №16, ст.70). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>
6. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року від 16 березня 2017 р. № 168-р. – URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249826501>.